

Chwast czy roślina pożyteczna? cz. I

CZYM JEST CHWAST?

Pojęcie „chwast” używamy w odniesieniu do roślin niepożądanych w składzie danej uprawy. Odnosi się ono do roślin zielonych, krzewów, drzew, a nawet i ryb. Chwasty najczęściej możemy spotkać na siedliskach segetalnych tj. polu uprawnym, łące czy pastwisku, ale również w przydomowej rabacie, czy na grządce z warzywami.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Chwast>

Przygotowała:
inż. arch. kraj. Anna Kaliszewska, specjalista ds. wiejskiego gospodarstwa domowego i zagospodarowania terenów zielonych

Dziękujemy za poświęcony czas i zapraszamy do wypełnienia ankiety, w której można ocenić tą ulotkę.

[KLIKNIJ TUTAJ](#)

Stare Pole, październik 2021 r.

Bylica pospolita

Artemisia vulgaris

WYSTĘPOWANIE

Miejsca ruderalne, przydroża, miedze, pola, aluwia nadrzeczne.

WYMAGANIA I UPRAWA

- pełne słońce
- gleba przeciętnie wilgotna
- odczyn obojętny lub gleba zasadowa, z wapniem
- miejsce przeciętnie ciepłe
- gleba średnio zwięzła
- gleba mineralno-próchnicza, zasobna w humus
- podłoże żyzne;

WŁAŚCIWOŚCI I ZASTOSOWANIE

• Roślina przyprawowa

Używana jako bardzo aromatyczna i gorzka przyprawa, ma korzenny zapach i gorzki smak. Suszone liście i wierzchołki pędów mogą być używane do sporządzania herbat ziołowych. Można z niej wykonać nalewkę na winie. Pita codziennie w ilości 6-8 łyżeczek działa wzmacniająco. Dawniej używano bylicy do przyprawiania piwa. Idealna do potraw mięsnych, dań z kapusty i grzybów oraz zupy jarzynowej i cebulowej. W niewielkich ilościach może być zastosowana do sałatek, w większych ilościach jest trująca!

• Roślina lecznicza

Ziele bylicy pospolitej używane jest w dolegliwościach układu pokarmowego, poprawia apetyt i ułatwia przyswajanie pokarmów – z tego powodu szczególnie polecana jest dzieciom i rekonwalescentom. Korzeń bylicy pospolitej używany jest jako środek przeciwskurczowy u dzieci, a u dorosłych w neuropatiach, nerwobólach i przy padaczce.

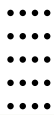
Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Bylica_pospolita

Źródło: Pixabay

Źródło: https://atlas-roslin.pl/pelna/gatunki/Artemisia_vulgaris.htm; https://pl.wikipedia.org/wiki/Bylica_pospolita

Chaber bławatek

Centaurea cyanus

WYSTĘPOWANIE

Roślina jednoroczna. Gatunek pospolity na przydrożach, w miejscach ruderalnych, także jako chwast w uprawach.

WYMAGANIA I UPRAWA

- umiarkowane lub pełne słońce
- gleba przeciętnie wilgotna
- gleba słabo kwaśna lub gleba o obojętnym pH
- miejsce umiarkowanie chłodne
- gleba kamienista, żwirowa; gleba lekka, piaszczysta lub gleba średnio zwięzła
- gleba mineralno-próchnicza, zasobna w humus
- podłoże umiarkowanie żyzne;

WŁAŚCIWOŚCI I ZASTOSOWANIE

• Roślina lecznicza

Surowiec zielarski: kwiat bławatka bez kielicha. Zawiera antocyjanidyny, flawonoidy, sole m neralne (w tym dużo manganu), cychorynę, centaurynę. **Działanie:** moczopędne, żółciopędne i przeciwzapalne. Ze względu na bardzo łagodne działanie przeciwzapalne stosowany przy **zapaleniu spojówek i w pediatrii**. Napar z kwiatów zalecany jest przy **chorobach nerek, stanach zapalnych kłębków i miedniczek nerkowych, przy niewydolności krążenia i w kamicy nerkowej**. Zewnętrznie stosuje się go przy **trudno gojących się ranach i owrzodzeniach, w stanach zapalnych oczu**.

• Roślina kosmetyczna

używany przy łupieżu i grzybicy skóry głowy

• Roślina miododajna i jadalna

jadalne płatki

• Roślina ozdobna

stosowana na kwiat **cięty i rabaty**. Z płatków brzożnych bławatka wytwarzano **niebieską farbę** w połączeniu z alunem, która doskonale **barwiła wełnę**. Sam sok **barwi papier i przetwory spożywcze na niebiesko**.

Może zawierać kwas pruski - **niekiedy działa trująco na zwierzęta (gł. konie i krowy)!**

Źródło: Pixabay

Źródło: Pixabay

Źródło: https://atlas-roslin.pl/gatunki/Centaurea_cyanus.htm; https://pl.wikipedia.org/wiki/Chaber_b%C5%82awatek

Perz właściwy

••••• *Elymus repens*

WYSTĘPOWANIE

Pola, przydroża, skraje lasów, zarośla. Pospolity.

WYMAGANIA I UPRAWA

- umiarkowane słońce
- gleba świeża
- odczyn umiarkowanie kwaśny, obojętny lub zasadowy
- miejsce przeciętnie chłodne lub ciepłe
- gleba średnio zwięzła, pylasta
- gleba uboga w humus, materię organiczną lub gleba mineralno-próchnicza;

WŁAŚCIWOŚCI I ZASTOSOWANIE

• Roślina lecznicza

Działanie: słabe przeczyszczające, moczopędne, przeciwbakteryjne, przeciwgorączkowe, żółciopędne. Największe zastosowanie ma, jako tzw. zioło czyszczące krew – w leczeniu choroby reumatycznej, dny moczanowej, trądziku. Jest surowcem bogatym w związki pochodne fruktozy – jest odpowiedni jako **środek dietetyczny dla diabetyków**. Używa się go po zatruciach, gdy trzeba z organizmu jak najszybciej usunąć trucizny. Wchodzi w skład wielu mieszanek ziołowych. Stosowany jest także w leczeniu **nieżytów górnych dróg oddechowych, przy obrzękach wątroby**, zmniejszonym wydzielaniu żółci, kamicy żółciowej, hemoroidach. Najczęściej stosowany jest w postaci odwaru.

CIEKAWOSTKI

W okresach głodu **dodawano do mąki zmielone kłęczka perzu**. Kłęczka perzu obok korzenia ryżowego, były niegdyś używane do **wyrobu włosa szczotek i mioteł**. Współcześnie zastosowanie to zostało wyparte przez znacznie tańsze w produkcji włókna wykonane z tworzyw syntetycznych.